

Rajčan

FEBRUÁR
2023

www.rajec.sk

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU RAJEC

Rajecké fašiangy

Viac
informácií
na strane 16

V tomto
čísle si
prečítate

Aktuálne
informácie
z mesta
a mestského
úradu

Štatistika
mesta za rok
2022

Alchýmia
triedenia
odpadu
5. časť

Spoločenská
rubrika

Pozvánky
na kultúrne
podujatia

PRIECHOD PRE CHODCOV NA HOLLÉHO BUDE NASVIETENÝ

Primátora mesta Petra Hanusa sa pýtame na aktuálne otázky súvisiace s rozvojom mesta, investičnými akciami či na témy, ktoré sa prerokujú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Otázky položila Zuzana Ščasná.

Začal sa ďalší rok a mestu sa v minulom roku podarilo úspešne získať finančné prostriedky z rôznych výziev na rôzne projekty. Čo všetko vás čaká v tomto roku?

V rámci výzvy Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR sa podarilo mestu Rajec získať finančné prostriedky na dva projekty v zastavanom území mesta Rajec s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene s riešením pre všetky vekové kategórie. Prvým je komplexná obnova vnútrobloku medzi ulicami 1. mája a Obrancov mieru. Druhým je celková obnova vnútrobloku na sídlisku Sever. Cieľom oboch projektov je revitalizácia vnútrobloku prostredníctvom posilnenia environmentálneho aspektu, doplnenie drevín a zelene, zazeelenie urbanizovaného prostredia, vytvorenie miesta pre regeneráciu, oddych a aktívne vyžitie, zlepšenie kvality života v meste a zníženie hlúčnosti a prašnosti v mieste realizácie projektu. V oboch prípadoch je zhotoviteľom prác spoločnosť ERPOS, spol. s r. o.

Ďalším projektom, ktorý sa bude realizovať v tomto roku, sú vodozádržné opatrenia v meste Rajec. Finančné prostriedky na jeho realizáciu sme získali v rámci výzvy ministerstva životného prostredia. Projekt je už schválený a v súčasnosti čakáme na doručenie zmluvy o nenávratný finančný príspevok. Aj pri tomto projekte už prebiehajú prípravné činnosti k vyhláseniu verejného obstarávania na predmet projektu.

Aj keď ste vo funkcii krátko, určite už pracujete na ďalších projektoch. Na čo sa môžu občania tešiť?

Podarilo sa nám získať finančné prostriedky z MAS Rajecká dolina na úpravu priechodu pre chodcov na Hollého ulici pri parkovisku COOP Jednoty. Z dotácie bude financované vodorovné a zvislé dopravné značenie spolu s nasvietením priechodu.

Realizujeme už aj ďalšie projekty.

Jedným z nich je zastrešenie lavičky pre čakajúcich cestujúcich na autobusovej zastávke na Kostolnej ulici, ktorá bola minulý rok premiestnená k Mestskej krytej tržnici Rajec.

Budú nejaké zmeny v rámci nastaveného systému zberu odpadov v našom meste?

V tomto roku dochádza k zmene pri zbere textilu. Terajšie zberné kontajnery prechádzajú do nájmu jednotlivých obcí a tie budú aj v zmluvnom vzťahu so zberovou spoločnosťou. Okrem tejto možnosti môžu občania odovzdať použité a funkčné oblečenie počas jesennej zbierky.

Koncom minulého roka sa uskutočnilo verejné obstarávanie na zber kuchynského odpadu od bytových domov. Zber odpadu sa bude vykonávať každý týždeň v pondelok. Od februára má zberová spoločnosť dodať nové zberné nádoby s biofiltrom vybavené prevetrávacími otvormi a s mriežkou na oddelenie tekutej zložky odpadu od tuhej.

Čo ma veľmi mrzí, je cena odpadu, ktorá bude navýšená pre každú osobu, a teda aj pre celú domácnosť. Avšak je potrebné zdôrazniť, že ekonomické náklady aj tejto služby narástli a museli sme reagovať na túto situáciu úpravou ceny.

Minulý rok sa zaviedol samostatný zber odpadu pre rodinné domy

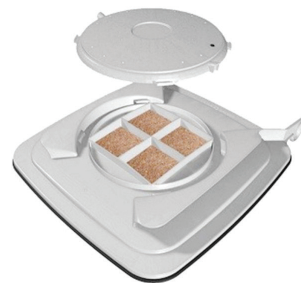

a vybudovali sa dve stojiská pre bytové domy. Budete pokračovať v ich budovaní?

Všetko závisí od finančných prostriedkov mesta. Uvedomujeme si potrebu pokračovať v budovaní ďalších stojísk v rámci možnosti mestského rozpočtu. Ich vybudovanie pomôže obyvateľom bytových domov mesta lepšie nakladať s odpadom mesta a prispieť k lepšej čistote našich sídlisk.

Mesto Rajec zastrešuje aj rôzne ďalšie činnosti. Sú niektoré z nich v súvislosti s nárastom cien energií ohrozené?

Hlavným cieľom mesta je aj v tejto ťažkej situácii urobiť všetky opatrenia, aby nemali zásadný dopad na dôležité úlohy a činnosti, ktoré mesto zabezpečuje. Budeme sa snažiť, aby ďalšie aktivity mesta súvisiace s kultúrnymi podujatiami a činnosti športových klubov boli, v rozsahu finančných možností, zabezpečené. Naším cieľom je využiť všetky podporné prvky štátu (refundácie štátu na energie), zvýšiť efektivitu a hospodárnosť budov aj s potenciálom obnoviteľných zdrojov energie. Tieto opatrenia by nám mohli pomôcť k tomu, aby život mesta bol čo najmenej ovplyvnený.

Plastová nádoba na BIO odpad vybavená špeciálnym vekom s filtrom, ktoré dokonale utesní nádobu a zamedzí tak šíreniu nežiaduceho pachu, plesní a ďalších nečistôt

CHCETE VEDIEŤ, V AKOM PORADÍ STE V KLIENTSKOM CENTRE?

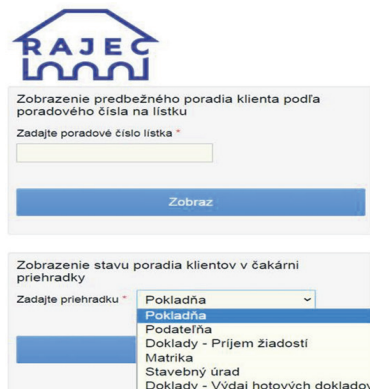
Ak nechcete zbytočne čakať v rade na vybavenie pasu, zaplataenie poplatku či overenie podpisu v Klientskom centre Rajec, môžete už rok využívať službu, prostredníctvom ktorej si viete overiť poradie svojho lístka v mobile.

A kým sa dostanete na rad, môžete si v pokoji odbehnúť napr. do lekárne či do obchodu.

AKO TO FUNGUJE

Po vybratí lístka v Klientskom centre Rajec si kliknite vo vašom mobile na: <https://msurajec.esmo.sk>, zadáte poradové číslo vášho lístka a vyberiete si priehradku (obrázok č. 1). Následne sa vám zobrazí, v akom ste poradí (obrázok č. 2). Ostatné za vás bude sledovať vyvolávací systém. Prajeme vám príjemné vybavovanie.

MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

Zobrazenie predbežného poradia klienta podľa poradového čísla na lístku

Zadajte poradové číslo lístka *

Zobraz

Zobrazenie stavu poradia klientov v čakárni priehradky

Zadajte priehradku *

- Pokladňa
- Pokladňa
- Podateľňa
- Doklady - Prijem žiadosti
- Matrika
- Stavebný úrad
- Doklady - Výdaj hotových dokladov

Obrázok č. 1

Vyvolávaný klient

...

Aktuálne spracovávaný klient

...

Čakajúci klienti:

Dd001 Prednostný príjem žiadosti o vydanie dokladov

Dd002 Prednostný príjem žiadosti o vydanie dokladov

Dp001 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp002 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp003 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp004 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp005 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp006 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp007 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp008 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp009 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp010 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Dp011 Prijem žiadosti o vydanie dokladov

Zobrazené informácie majú informatívny charakter. O konečnom poradí klientov rozhoduje obsluhujúci personál.

Obnoviť

Späť

Obrázok č. 2.

NA SVET PRIŠLO 64 MALÝCH RAJČANOV

V roku 2022 sa narodilo 64 detí, z toho 39 chlapcov a 25 dievčat, o jedno dieťa menej ako v roku 2021. Medzi najčastejšie zapísané mená patrili Samuel a Dávid, každé z nich sa objavilo v rodnom liste dieťaťa po štyrikrát.

Jakubovia pribudli traja a po dvakrát sa objavili mená Martin, Markus, Adam a Tomáš. Dievčatá mali mená rôznorodnejšie a po dvakrát sa vyskytli iba mená Paulína, Mia, Tamara a Michaela.

Niektoré deti dostali aj neobvyklé mená ako Leo či Mathias alebo Meda, Lilliana, Kiara a Jasmina.

Zomrelo 58 našich spoluobčanov (o deväť menej ako v predchádzajúcom roku), z toho 30 mužov a 28 žien.

102 osôb (55 mužov a 47 žien) sa rozhodlo z nášho mesta sa odsťahovať. Naopak, do nášho mesta sa prisťahovalo 53 nových obyvateľov, z toho 19 mužov a 34 žien.

Mesto Rajec malo k 31. 12. 2022 5812 obyvateľov, z toho 2895 mužov a 2917 žien. Oproti roku 2021 mestu ubudlo 43 obyvateľov.

Zosobášilo sa 43 snúbencov-

kých párov, o 17 viac ako v roku 2021. Z tohto počtu sa 23 párov zosobášilo v Rajci a 20 párov sa rozhodlo pre sobáš mimo nášho mesta. Najstaršou obyvateľkou nášho mesta naďalej zostáva Helena Zbýňová, ktorá sa v roku 2022

dožila krásneho veku 99 rokov.

Podklady: J. Uhláriková, organizáčno-administratívne odd.

Spracovala: Z. Ščasná,
odd. kultúry a športu
Podklady: J. Uhláriková
Snímka: internet

BEZPEČNOSTNÁ SITUÁCIA V MESTE RAJEC V ROKU 2022

Počas roka 2022 príslušníci Mestskej polície Rajec zistili a objasnili 810 priestupkov. Z uvedeného počtu bolo 675 priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, čo predstavuje podiel 83 %, a 124 prípadov (podiel 15,5 %) narušenia verejného poriadku v meste.

Z uvedeného počtu v 77 prípadoch sa páchatelia dopustili rušenia nočného klúdu pod vplyvom alkoholu, znečistenia verejného priestranstva, pokusov vytvoriť z verejného priestranstva nocľaháreň, otvorenia zápasníckeho ringu alebo správania, ktoré vzbudzovalo verejnú pohoršenie.

V 14 prípadoch bolo zistené porušenie VZN mesta Rajec č. 5/2012 o zákaze užívania alkoholických nápojov na vymedzených verejne prístupných miestach, u 10 mladistvých páchatelov bolo zistené porušenie zákazu požívania alkoholických nápojov ustanovenom v § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb, 14 porušení ustanovenia § 7 ods. 1 písm. f) zákona č. 282/2015 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov (nezabránenie voľného pohybu psa okrem priestorov na to určených) s podielom 1,5% a 11 priestupkov proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch s podielom 1,5%.

V blokovaní konaní bolo riešených 650 priestupkov (81 %), a to uložením pokút v celkovej sume 9000,00 eur, čo predstavuje priemernú pokutu vo výške 14 eur. 141 priestupkov (17 %) bolo riešených uložením pokarhania so zápisom do celoslovenskej evidencie priestupkov. Ďalších 27 priestup-

kov (2 %) bolo odstúpených na riešenie iným vecne príslušným orgánom.

V roku 2022 bol na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky najčastejšie nerešpektovaný pokyn vyplývajúci zo zvislej dopravnej značky „platené parkovisko“, a to až v 455 prípadoch (67 %). K nezaplateniu parkovného dochádzalo na Námestí SNP, v uliciach Kukučínova, Sládkovičova.

V 397 prípadoch (88 %) sa uvedeného konania dopúšťali návštevníci mesta Rajec, ktorí tak odmietli rešpektovať parkovaciu politiku nášho mesta. Medzi najzávažnejšie porušenia právnych predpisov upravujúcich bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky bolo v 13 prípadoch zistené nerešpektovanie zákazu parkovania na vyhradenom parkovisku pre ZŤP, za čo boli v blokovaní konaní uložené pokuty v celkovej sume 550 eur, čo predstavuje priemernú pokutu vo výške 42 eur.

Počas uplynulého roku boli vykonané aj viaceré preventívne

aktivity so subjektmi spolupracujúcimi na území mesta Rajec.

V mesiaci apríl boli učiteľom a žiakom 8. a 9. ročníka Katolíckej spojenej školy na Námestí Andreja Škrábika v Rajci poskytnuté základné informácie o problematike obchodovania s ľuďmi, a to prostredníctvom prednášky lektora z Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru.

Následne, dňa 3. októbra, sa pod záštitou primátora mesta Rajec uskutočnila preventívna aktivita zameraná na problematiku extrémizmu v spoločnosti. Študentom Gymnázia Rajec a žiakom 8. a 9. ročníkov dvoch základných škôl v Rajci (280 študentov a žiakov) boli prostredníctvom prednášky lektora z odboru prevencie kriminality Ministerstva vnútra SR poskytnuté základné informácie z tejto oblasti.

Bolo vykonaných päť prednášok zameraných na dopravnú výchovu, ktorých sa zúčastnili žiaci prvého stupňa základných

Sám, ale nie osamelý

V aktuálnej náročnej situácii sa ocitlo veľa rodín v núdzi. Obzvlášť náročné je toto obdobie pre rodiny samoživiteľov.

hodina deťom

škôl z Rajca, Zbyňova, Ďurčinej a Konskej. Počas roka prebiehala aj spolupráca MsP a materských škôl, spojená s výcvikom na dopravnom ihrisku. Bolo vykonaných sedem prednášok, zameraných na dopravnú výchovu chodcov s cieľom zdokonaľiť škôlkarov v dopravnej výchove, so zameraním na pravidlá bezpečného správania sa v cestnej premávke. Na dopravnom ihrisku si mohli žiaci MŠ a ZŠ vyskúšať svoje vedomosti z dopravnej výchovy a zručnosti pri ovládaní kolobežky a bicykla. Celkovo sa výcviku zúčastnilo 460 detí.

Na monitorovanie bezpečnostnej situácie v kontrolovaných priestoroch mesta, s dôrazom na ochranu verejného poriadku, majetku mesta a občanov, ako aj iného majetku v meste pred poškodením, zničením alebo stratou, životného prostredia, poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, na iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach a dodržiavanie platných všeobecne záväzných nariadení mesta MsP využívala kamerový systém mesta Rajec. Počas celého roka 2022 bol významným faktorom pri eliminácii páchania protispoločenského konania a negatívnych javov, ktoré sa vyskytovali na území mesta a zneprijemňovali život občanom i návštevníkom.

Záznamy z 23 kamier kamerového systému mesta prispeli k objasneniu 207 priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (§ 22 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb.), 53 priestupkov proti verejnému poriadku (§ 47 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb.), 7 priestupkov proti majetku (§ 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb.), 3 priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb.). Vo veci 5 trestných činov krádeže (§ 212 ods. 1 Trestného zákona), 3 trestných činov poškodzovania cudzej veci (§ 245 ods. 1 Trestného zákona), 1 trestného činu výtržníctva (§ 364 ods. 1 Trestného zákona), 1 trestného činu ublíženia na zdraví (§ 155 ods. 1 Trestného zákona) a 4 dopravných nehôd. Jednotlivé záznamy z kamerového systému boli odovzdané orgánom činným v trestnom konaní.

Mgr. Adrian Begáň,
náčelník MsP Rajec
Snímka: archív MsP

Preto nezisková organizácia Áno pre život realizuje v období od júla 2021 do marca 2023 projekt s názvom Sám, ale nie osamelý, ktorý podporila Nadácia pre deti Slovenska z grantového programu Hodina deťom.

Projekt plynule nadväzuje na dlhoročnú činnosť organizácie aj v oblasti pomoci jednorodičovským rodinám. Vidíme, že dlhodobá podpora rodín v rôznych smeroch pomáha ich fungovaniu a samostatnosti, nestávajú sa odkázanými na pomoc iných a deti môžu rozvíjať plnohodnotne svoje zručnosti, je zabezpečený ich zdravý rast. Podpora, sprevádzanie a blízkosť jednorodičovských rodín predchádza u detí vzniku patologických javov. Projekt je preto zameraný na terapeutickú podporu pre deti z jednorodičovských rodín a ich rodičov, rozvoj talentov detí, využitie voľného času, pomoc rodičom počas

prázdnin s opaterou detí, humanitárnu pomoc. Vplyvom pandémie, zvyšovania cien a podobne vzrástol počet jednorodičovských rodín, ktoré sa ocitli na prahu chudoby a je pre nich veľmi náročné postarať sa o deti, dať im to, čo potrebujú. Ak cítia, že nie sú na všetko sami, ľahšie vedia nájsť silu a často aj riešenie problémov.

V rámci našich možností a tiež v spolupráci s dobrovoľníkmi farskej charity poskytujeme systematickú a pravidelnú pomoc týmto rodinám. Pre mnohých rodičov samoživiteľov to znamenalo, že neprišli o bývanie a podarilo sa im ťažkú situáciu zvládnuť aj po psychickej stránke. V tejto pomoci preto vidíme zmysel a plánujeme v nej pokračovať aj po ukončení projektu.

Terézia Podolanová,
projektový koordinátor
Áno pre život n.o.
Snímka: archív organizácie

Alchýmia triedenia komu

V spolupráci mesta Rajec a Združenia obcí Rajecká dolina sa od roku 2006 separuje komunálny odpad aj v našom meste. Niektorí obyvatelia triedia odpad od prvých dní, iní stále nevedia, ako majú triediť a do ktorej nádoby patrí konkrétny druh odpadu.

Plasty

Plastový odpad umiestňujeme v rámci kombinovaného zberu spolu s kovovými obalmi a nápojovými kartónmi do **žltých** zberných nádob.

Patrí sem

- **výrobky a obaly označené symbolmi:** PET (1), HDPE (2), PVC (3), LDPE (4), PP (5), PS (6), Ostatné (často označované 7, 7/O, 7/Ostatné, 7/Other)
- **plastové fľaše od nápojov bez označenia symbolom zálohovania (♻️), alebo so znehodnoteným alebo poškodeným obalom alebo jeho časťou (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené)** (pre viac info viď sekcia „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“)
- **plastové fľaše od mlieka (živočíšneho aj rastlinného pôvodu), sirupov, octu, tvrdého alkoholu a iných požívatín (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené)** (pre viac info viď sekcia „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“)
- **plastové fľaše od kuchynského oleja (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené)**, (fľaše od oleja neumývať, olej do vody nepatrí – použitý alebo starý kuchynský olej zlievať cez sitko do jednej takejto fľaše a odniesť na miesta odberu – viď sekcia „Jedlé oleje a tuky“)
- **plastové obaly a kelímky od potravín** (kečup, horčica, jogurt, smotana, bryndza a iné, ...), (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené, viečko odtrhnúť a vhodiť zvlášť, nakoľko ide často o iný materiál a iný spôsob recyklácie alebo zhodnotenia)
POZOR! Polystyrénové tácky napr. od mäsa, mäsových výrobkov patria do ZMESOVÉHO ODPADU – ich tuk, šťava sa dostali do štruktúry plastu a znemožňujú recykláciu, ani dôkladné umytie nepomôže
- **plastové nádoby na potraviny, t. j. škatule s viečkom alebo bez viečka, ktoré sa používajú na potraviny** (z reštaurácií, rýchleho občerstvenia a pod., bez zvyškov potravín)
- **plastové poháre na nápoje** (vrátane ich uzáverov a viečok)
- **fólie** (bublínková, strečová, ...), **plastové tašky a mikroténové vrecká**
- **plastové obaly od liekov** (bez liekov) – ak obsahuje lieky -> do LEKÁRNE
- **plastové obaly od pracích a čistiacich prostriedkov a kozmetiky (prázdne, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené)**
- **obalový polystyrén** (iba čistý, nesmie byť znečistený napr. jedlom) – pri veľkom množstve však zaviezť na -> ZBERNÝ DVOR a nezapliňať zbytočne kontajnery na zberných miestach
- **neobalové výrobky z plastu** – napr. vedrá, misky, vešiaky, kvetináče, domáce potreby ako zmeták či odkvapkávač na riad, platobné a vernostné karty – (odstrihnúť čip -> ten do ZMESOVÉHO ODPADU)
- **plastové tuby (vrátane tých, ktoré sú kombinované s kovovým uzáverom) od zubnej pasty** (po dôkladnom spotrebovaní obsahu)
- **zubné kefky** – s výnimkou tých, kde výrobca ponúka zber – tie vrátiť do predajne alebo na iné, výrobcom ponúkané miesto – napr. zubné kefky Curaprox (vyrábajú z nich koše na triedený odpad do škôl)
- **plastové obaly od korenín, sladkostí, zemiakových lupienkov, potraviny pre zvieratá a pod.** – často označené „C/prevládajúca zložka“ (neznečistené, vprázdnené, môžu byť aj kombinované s iným materiálom, vtedy za podmienky, že plast je prevládajúca zložka)
- PLUS pozri sekcie NÁPOJOVÉ KARTÓNY a KOVY

Analýzy komunálneho odpadu – plasty

Najviac nami vyprodukovaného odpadu tvoria plasty. V piatom pokračovaní nášho seriálu o triedení komunálneho odpadu sa dozvieme, čo do plastového odpadu patrí a čo nie.

Nepatrí sem

- **plastové fľaše (a iné jednorazové obaly) od nápojov označené symbolom zálohovania (Z) (prázdne, neznečistené, nestlačené)** -> vrátenie na ODBERNÉ MIESTO (viď sekcia "Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov")
- **plasty znečistené chemickými látkami** (autolaky, laky na drevo, motorové oleje, riedidlá, farby atď.) -> ZBERNÝ DVOR
- **plastové obaly znečistené zvyškami jedál, biologickým odpadom** (napr. termoobaly z reštaurácií a polystyrénové tácky od mäsa a mäsových výrobkov) -> ZMESOVÝ ODPAD
- **plastovo/papierovo/hliníkové vrečko od korenín, potravy pre zvieratá, ...** (znečistené pôvodným obsahom) -> ZMESOVÝ ODPAD
- **kompostovateľný/biodegradovateľný „plast“, bioplast** (vyrobený z biomasy a nie z ropy), **PLA, celofán** (priesvitná fólia z celulózy) -> KOMPOST, príp. ZMESOVÝ ODPAD
- **guma, káble, hadice, molitan, plexisklo, autoplasty, žalúzie, bazény a nafukovacie bazény, fólie zo stavieb** – malý objem -> ZMESOVÝ ODPAD, veľký objem -> ZBERNÝ DVOR
- **podlahové krytiny, plastové okná** -> ZBERNÝ DVOR
- **TV obrazovky, monitory, hračky s elektronickými časťami** -> MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU alebo ZBERNÝ DVOR
- **plasty s prísadami iných materiálov** (napr. hračky, textilie, topánky, kabelky, umelé kvety, ...) -> pozri sekcia TEXTIL, iné -> ZMESOVÝ ODPAD
- **sklo, papier, bioodpad, ...** -> PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- PLUS pozri sekcie NÁPOJOVÉ KARTÓNY a KOVY

Viac info a tipy

- *od 1.1.2022 je na Slovensku zavedené zálohovanie plastových fliaš od nápojov (nestlačených), preto je žiaduce minimalizovať ich umiestňovanie do triedeného zberu – viď sekcia „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“ – pokiaľ však nemáte za žiadnych okolností možnosť fľašu vrátiť na odborné miesto, z hľadiska recyklácie je stále v poriadku ju umiestniť do zbernej nádoby na triedený odpad (stlačenú)
- pre zjednodušenie triedenia sa riadiť pravidlom „prevládajúcej zložky (t. j. nad 50 % hmotnosti)“: do triedeného odpadu umiestňovať plastové, resp. kompozitné obaly/výrobky s prevahou plastu „nad 50 %“ – z hľadiska recyklovateľnosti síce stále ide o problémové materiály (preto je lepšie naďalej uprednostňovať jednodruhové, t. j. ľahko recyklovateľné materiály), avšak nakoľko sa technológia stále zdokonaľujú, každým dňom rastie potenciál recyklovateľnosti daných materiálov.. zároveň je do bližšieho budúca vyššia pravdepodobnosť, že zatiaľ nerecyklovateľné materiály poputujú z nádob na triedený odpad na energetické zhodnotenie namiesto na skládky (= menšie zlo)
- plasty sú recyklovateľné len obmedzene, v prírode by sa rozkladali 100 – 1 000 rokov
- jednorazový plast je veľkým problémom – plasty ako také nie sú zlé, ani nositeľom len zlých vlastností, problém je, ako sa k nim a s nimi správa človek
- vyhýbať sa používaniu jednorazových výrobkov (napr. tzv. párty riad, či už z plastu, alebo z alternatív k tradičným plastom)
- nekupovať zbytočnosti, len to, čo naozaj potrebujeme
- kategórii „Ostatné“ (t. j. výrobky a obaly označené číslom 7 v recyklačnom trojuholníku) sa odporúčame vyhýbať, nakoľko ide o ťažšie recyklovateľné druhy alebo ide často o zmes viacerých plastov či dokonca materiálov, čo robí výrobok nerecyklovateľným
- na nákupy si vždy nosiť vlastné opakovane použiteľné (napr. pláténé, textilné) tašky, vrečká na pečivo, sietky na ovocie a zeleninu, vrečúška, škatuľky či dózičky na sypané potraviny, ... (skvelý výber je napr. na príjemneveci.sk, zemito.sk, ...)
- aj mimo plánovaných nákupov nosiť pri sebe aspoň 1 tašku, 1 vrečúško, prípadne 1 dózičku
- nákupy v on-line obchodoch, ktoré uprednostňujú ekobalenie (papierové vrečky, výplne, ... – napr. bezodpadu.sk, bezobalovo.sk, dobrozruti.sk, zemito.sk, ...)
- nosiť si vlastnú fľašku na vodu, prípadne (antikorový, či sklenný) termohrnček na čaj, kávu
- nosiť si vlastný príbor (v prípade stravovania sa na trhoch) alebo paličky na jadenie (v prípade stravovania sa v ázijských reštauráciách), prípadne kompostovateľnú kempovaciu „lyžičko-vidličku“ (spork)

Viac info a tipy

- nosiť si vlastnú antikorovú či sklenenú slamku (existujú k nim aj kefky na čistenie) a v podnikoch si pýtať nápoje bez nich (predávajú napr. prijemneveci.sk, zemito.sk, ...)
- namiesto plastových hubiek na riad a utierok používať kompostovateľné prírodné hubky (napr. lufy – lufy sa dajú vypěstovať doma, aj kúpiť napr. na prijemneveci.sk) alebo aspoň hubky z recyklovaných materiálov a bavlnené utierky, ktoré sa dajú prať
- namiesto potravinovej fólie na uskladnenie potravín používať vrečká z prírodných textílií (bavlna, ľan, konope) alebo dózičky, hrniec prikrytý pokrievkou či tanierom, prípadne si kúpiť/vyrobiť voskované obrúsky (bavlnená látka + prírodný včelí vosk)
- uprednostňovať výrobky:
 1. bez obalu, prípadne
 2. v sklenených či kovových obaloch (kovy a sklo je možné recyklovať donekonečna), prípadne
 3. v papierových obaloch (ideálne v recyklovaných, ale pozor: papier je možné recyklovať len 5 – 7x a kvôli papieru rúbeme lesy), prípadne
 4. v obaloch z kompostovateľných bioplastov (z cukrovej trstiny, kukuričného škrobu, PLA a pod., na ktorých je uvedené, že sú kompostovateľné – home compostable; ale dbať na ich následné správne skompostovanie)
 5. z jednodruhových plastov a vyhýbať sa, ak je to možné, obalom vyrobeným z rôznych druhov plastov alebo aj kombináciou iných materiálov (ide o tzv. kompozity)
 6. prinajhoršom aspoň v obale z recyklovaného plastu alebo
 7. z dobre recyklovateľného plastu – pokiaľ je to možné, vyhýbať sa výrobkom s označením „C/prevládajúca zložka“ (napr. C/LDPE) alebo číslom „7“ (resp. 7/O, 7/Ostatné, 7/Other) a dbať na správne triedenie
- drogériu (pracie, čistiace prostriedky, ...) čapovať do vlastných obalov alebo si vyrábať prírodnú domácu
- namiesto tekutých mydiel, šampónov a kondicionérov v plastových obaloch používať prírodné tuhé, bez obalu alebo v recyklovaných papierových obaloch, alebo prírodné tekuté v sklenených obaloch (ideálne vratných), ideálne od slovenských výrobcov, alebo si čapovať
- kozmetiku kupovať prírodnú v sklenených, kovových alebo napr. v bambusových obaloch s vymeniteľným obsahom, prípadne si vyrábať doma
- namiesto pleťových a telových krémov v plaste sa môžu používať oleje či olejčky v skle, prípadne tuhé masáže kocky z rastlinných olejov a masiel
- plastové zubné kefky sa dajú vymeniť za kompostovateľné (Curanatura, Ecoheart), prípadne vratné plastové, ktoré je po použití možné vrátiť späť na zberné miesto
- vyhýbať sa teflónovým panviciam – výborné a trvácne sú napríklad liatinové, prípadne s keramickým dnom (veľký výber liatinových napr. na prijemneveci.sk, ...)
- uprednostňovať nápoje v skle (ideálne vo vratných fľašiach), prinajhoršom v obale z jedného druhu plastu (recykluje sa ľahšie ako nápojové obaly na báze lepenky, ktoré sa skladajú z papiera, plastu, prípadne hliníka), ideálne však čapovať do vlastného obalu (voda z vodovodu, sirupy, mlieko, pivo, ...)
- pri kúpe vitamínových doplnkov z lekárne uprednostňovať balenia z jedného druhu materiálu (nie nerecyklovateľný kompozit materiálov)
- triedením sa dá šetriť - občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov
- extra tip: nosiť si vrečko na prípadné odpadky nájdené na ulici ☺

50 % plastov použijeme len 1x a potom vyhodíme.

Kvôli plastovému odpadu v moriach a oceánoch ročne umrie asi 1 milión morských vtákov a 100 000 morských cicavcov.

V strede severného Tichého oceána je ostrov, tzv. „Veľká pacifická odpadková záplata“. „Ostrov“ má rozlohu Francúzska, Nemecka a Španielska dokopy a je tvorený prevažne z plastov.

PÁR TIPOV, AKO KÚRIŤ DREVOM EFEKTÍVNEJŠIE, ČISTEJŠIE A UŠETRIŤ

Väčšina z nás si myslí, že kúriť drevom je ľahké a nie je na tom čo pokaziť. To, v čom kúrime, čím kúrime a ako kúrime, však ovplyvňuje našu spotrebu dreva a v neposlednom rade aj kvalitu vzduchu, ktorý dýchame.

Možno viaceri z týchto rád už dávno poznáte, no viete aj prečo je to tak? Ak sa už riadite týmito zásadami, je to skvelé, ale možno budete vedieť poradiť susedovi, čo vám zadymil vyvešanú bielizeň.

Podme sa najskôr zamerať na to, v čom kúrime. Nový moderný kotol na drevo či drevené pelety sa naozaj oplatí a vie vám ušetriť veľa času aj peňazí. Najlepšie to ilustruje táto tabuľka. Účinnosť v praxi znamená, koľko percent energie z dreva je daný typ kotla schopný premeniť na využiteľné teplo. S tým súvisí aj to, koľko tuhých znečisťujúcich látok sa uvoľní do ovzdušia. Ak je kotol moderný a účinný, dokáže využiť až do 95% energie z dreva, tým zároveň vypustí do ovzdušia omnoho menej škodlivín. Pozor tiež treba dávať na voľbu správneho výkonu vykurovacieho zariadenia, treba ho prispôbiť veľkosti vykurovaného priestoru.

Ďalším dôležitým bodom správneho kúrenia je to, čím kúrime. Kúriť by sme mali iba dobre vysušeným drevom (aspoň 1-2 roky). Nie je pravda, že mokré drevo horí dlhšie a dá mi viac tepla. Mokré drevo horí dlhšie, pretože musí najprv samo seba vysušiť. Energiu spotrebujete na odparenie vody, nie na produkciu tepla. Na zohriatie zostane len polovica energie z dreva, ale do ovzdušia sa uvoľní až 10× viac znečisťujúcich látok z dymiaceho dreva. V skratke platí, že ak poriadne vysušíte čerstvé drevo, môžeme ním kúriť až tri zimy namiesto jednej.

Okrem začmudenia ovzdušia si pálením mokrého dreva začmudíte aj kotol a dymovod a vrstva sadzí zníži účinnosť prenosu tepla do domu a zvýši spotrebu dreva. Aby ste zachovali vysokú účinnosť prenosu tepla z kotla a dymovodu do domu, treba dbať na pravidelné čistenie vykurovacieho zariadenia a komína od sadzí a dechtu.

Rovnako platí, že by sme mali kúriť iba palivom, ktoré odporučá výrobca spaľovacieho zariadenia v návode (drevo, drevené pelety či brikety). To, že kúriť odpadom sa nemá, je asi samozrejmé, ale do kotla nepatrí napríklad ani starý nábytok. Hoci sa zdá, že ide o drevo, sú v ňom prímiesy rôznych lakov, lepidiel či iných chemikálií. Chemikálie zo spaľovania odpadu a iných nevhodných palív sa nám potom dostávajú do pľúc a môžu spôsobovať rôzne zdravotné problémy. Okrem toho si takýmto tmavým dymom zanášame kotol a komín a znižujeme účinnosť prenosu tepla, čo v konečnom dôsledku opäť vedie k vyššej spotrebe paliva. Áno aj spaľovne odpadu pália odpad, ale na rozdiel od vás majú spaľovne odpadov účinné odľudňovacie na zachytenie škodlivín.

Pozor aj na prikladanie správneho množstva paliva. Nie je vhodné priložiť iba jedno polienko. Pri horení jedného polienka dochádza k nedokonalému horeniu, drevo len obhára. Teplota v ohnisku je tak nízka, že produkuje 10-násobok emisií a do prostredia sa odovzdáva menej tepla. Príkladajte aspoň dve polienka. Vzájomne dokážu horieť efektívnejšie, s nízkymi emisiami. Moderné splyňovacie či automatické kotle sa nakladajú doplna. Ak však naopak priložíte do starého kotla príliš veľa paliva

naraz, zdvihne sa teplota spalín v dymovode a v komíne a vy do slova vyhadzujete teplo a peniaz - ze von komínom, riskujete požiar a produkuje veľa emisií. Ideálna teplota spalín vychádzajúcich z kotla je medzi 100 a 250°C.

Ďalšia chyba, ktorú počas kúrenia ľudia robia, je prílišné škrtenie prívodu vzduchu pri horení. Pri rozkurovaní treba mať nastavené regulačné klapky prívodu vzduchu na maximum. Po rozhoření dreva môžete regulačné klapky vzduchu trochu privrieť, nikdy ich však nezatvárajte úplne. Ak drevo počas horenia nemá dostatok vzduchu, plameň je tmavočervený a dochádza k nedokonalému spaľovaniu, pri ktorom sa produkuje jedovatý oxid uhoľnatý (CO), rakovinotvorný benzo(a)pyrén a sadze zanášajúce vaše vykurovacie zariadenie.

Ušetrenie za drevo sa však netýka iba samotného vykurovania. Viete, koľko tepla, dreva a peňazí môžete ušetriť zateplením domu? Cez nezateplenú strechu, fasádu, staré okná a dvere strácame 20-30 % tepla. Zateplením domu vieme ušetriť až 50 % nákladov na kúrenie. Na záver ešte pár ďalších dobrých tipov, ako ušetriť pri vykurovaní.

**Text a snímky:
Miroslava Valášková,
manažér kvality ovzdušia
Slovenská agentúra
životného prostredia**

KULTÚRA BOLA NA PRELOME ROKOV OPÄŤ VÝNIMOČNÁ

Oddelenie kultúry a športu Mestského úradu Rajec svoje aktivity rozširovalo a zviditeľňovalo aj počas mesiacov na prelome rokov.

Posledný mesiac v roku 2022 bol venovaný všetkým vekovým kategóriám a jeho začiatok deťom. 6. decembra sme na námestí spoločne privítali Mikuláša, ktorý rozsvietil vianočný stromček a svojimi sladkými darmi vyčaril úsmev na všetkých detských tváričkách. Týmto dňom boli zároveň otvorené vianočné trhy a atmosféru Vianoc dotvárali svojou ponukou až do konca roka.

Nasledoval Šachový kráľ mesta Rajec a Rodinný festival, ktorý sme zažili po prvýkrát v novej mestskej krytej tržnici.

Tradičie našich predkov sme si pripomenuli v kontexte aktivít pre deti. Na sviatok svätej Lucie sme v spolupráci s ochotníckym divadelným súborom Kožkár pripravili pre deti v Materskej škole na Mudrochovej ulici kultúrno-vzdelávaciu akciu, kde sa deti naučili niečo nové o historických súvislostiach s týmto sviatkom a o svätici, ktorá bola inšpiráciou pre vznik obchôdzok Lucii v tradičnom dedinskom prostredí.

17. december patrilo podujatiu Primátorský punč a v podvečerných hodinách už tradičnému predstaveniu súboru Kožkár – Živý betlehem.

V tradíciách sme pokračovali aj v tesnom predvianočnom období. V priestoroch mestského úradu sme privítali deti z prvého stupňa ZŠ Lipová, ktoré sa vďaka lektor-kám, p. Jantoščiakovej a p. Peknej, dozvedeli historické reálie medovníkárstva na našom území a zároveň teoretické znalosti lektoriek pretavili do praktickej časti – zdobenia vianočných medovníkov.

Rok 2022 sme ukončili silvestrovskou diskotékou na Námestí SNP. Svojou účasťou a silným novoročným príhovorom výrazne k pozitívnej atmosfére prispel aj primátor mesta Peter Hanus.

Prvou akciou v roku 2023 bol 7. januára Trojkráľový chrámový koncert, ktorý sa konal vo farskom Kostole sv. Ladislava v spolupráci s Farským úradom Rajec. Atmosféra končiacich sa vianočných sviatkov bola umocnená opernou virtuozitou

Terézie Kružliakovej, Gustáva Beláčka a klavírnym sprievodom Daniela Buranovského.

Silný kultúrno-umelecký zážitok sme 14. januára vymenili za plesové róby a za sprievodu hudobnej skupiny Pollux sme pomohli vytvoriť fantastickú atmosféru na Mestskom plese.

A čo nás čaká najbližšie? Najskôr to bude 12. februára o 15.00 Detský karneval, na ktorý do kultúrneho domu pozývame všetky deti! Opäť po roku spolu zažijeme atmosféru fašiangového sprievodu, tradičnej zabijačky a folklóru, 18. februára od 12.00 na Námestí SNP. V marci, 26. 3., pokračujeme divadelným predstavením Horúca sprcha v podaní profesionálnych hercov.

Lístky si budete môcť zakúpiť cez Ticketportal. 23. apríla sa môžete tešiť na obľúbené detské predstavenie Spievankovo v kultúrnom dome. Samozrejme, vidíme sa aj na obľúbených podujatiach ako Stavanie mája, Jánska vatra či Ladislavské hody...

Máme pred sebou finančne náročný rok 2023, ktorý sa odrazí aj na počte kultúrnych podujatí. Spravíme však všetko pre to, aby si každý prišiel na svoje a aby aj tento rok Rajec žil kultúrou, umením a vzájomnými stretnutiami. Tešíme sa na vás!

Mgr. Tomáš Stránský,
vedúci odd. kultúry a športu
Kontakt: 0910 909 049,
tomas.stransky@rajec.sk
Snímky: archív MsÚ

MŠ MUDROCHOVA: MALÍ HERCI V LIENKOVEJ TRIEDE HRALI VEĽKÉ DIVADLO

My sme deti druhej triedy, lienčky sme maličky, pozrite sa na nás všetci, ako sa my hrávame.

Užívame si zimného času so snehom, občas bez snehu, ale aj s rozprávkami o ľuďoch a zvieratkách. Deti majú veľmi rady zvieratká, a preto dobre počúvali zimnú rozprávku Rukavička. V rozprávke sa hovorí o rukavičke, ktorú stratil deduško v lese na vychádzke so svojím psíkom. Pani učiteľka si pripravila jednu veľkú rukavicu, do ktorej sa nastahovalo až sedem zvieratiek (myška, žabka, zajko, liška, diviak, vtáčik, medveď).

Do dramatizácie rozprávky boli zapojené všetky deti, ktoré mali na hlave čiapky zvieratiek z rukavičky, ostatné boli divákmi. A čo bolo najzaujímavejšie, do rukavičky sa zmestili všetky zvieratká, aj keď bolo už v rukavičke tesno a prasкала. Keby zvieratká nevyplašil deduškov pes, asi by tam aj celú zimu zostali spolu. Veď dobrých ľudí sa všade veľa zmestí a to platí aj medzi zvieratkami v rozprávke. Deti nemohli uveriť, že do takej

rukavice sa zmestí toľko zvieratiek. Deti diváci odmenili veľkým potleskom a pani učiteľka ich tiež pochválila a všetky deti odmenila sladkostičkou a obrázkom pečiatky šťastného smajlíka. Na záver si deti vymaľovali na pracovnom liste zvieratká z rozprávky, rozhodli, ktorá rukavička patrí na pravú ruku, ktorá na ľavú. Taktiež sa ich pani učiteľka spýtala: „Kto prišiel prvý k rukavičke?, Kto prišiel druhý?, Kto posled-

ný?“ Deti si odniesli z rozprávky nové poznatky a ponaučenie o kráse a láskavých vzťahoch medzi zvieratkami, a že sa treba v zime o zvieratká a vtáčiky starať.

Povzbudzujeme naše deti a radujeme sa s ich úspechmi, pretože aj keď nás občas hnevajú, sú výnimočné a vzácne a sú pre nás tým najkrajším darom od života.

Soňa Pialová, učiteľka MŠ
Snímka: archív školy

MŠ MUDROCHOVA: VIANOČNÁ BESIEDKA

Vianoce sú, keď sme spolu, keď rodina sadá k stolu, ocko, mamka, detičky, dedkovia i babičky. Vianoce – slovo, ktoré pozná hádam každý človek. Patria k najkrajším sviatkom v roku.

Na chvíľu spomalíme a aspoň na chvíľu sme si bližší. Najväčšou radosťou je urobiť radosť tomu druhému. Ako to už zvykom býva, aj tento rok sme spolu s deťmi z lienkovej triedy pre všetkých rodičov pripravili vianočnú besiedku, ktorá sa mala konať v decembri, ale pre veľkú chorobnosť detí sme ju uskutočnili až v januári, hneď prvý týždeň po návrate do MŠ.

V úvode pani učiteľka privítala rodičov a deti ich privítali slávnostným príhovorom a vinšom – Veľa šťastia, zdravia, pokoj svätý... Potom nasledovali vianočné básne, piesne, tančeky a divadielka. Taktiež sme pani Ježibabke opravili v divadielku striešku z medovníčkov, aby nebola smutná, a obdarovali sme ju aj orieškami a básničkami. Všetky deti boli odmenené úprimným potleskom a odmenou.

Po vystúpení si deti pochutnali na vianočných slaných a sladkých dobrotách. Bola radosť pozorovať ich šťastné očka a úsmevy na tváričkách. Môžem s radosťou povedať, že sme sa všetci cítili príjemne a veľké ďakujem patrí hlavne

naším deťom. V novom roku zdravia, šťastia veľa, nech sa darí dôjsť k cieľom, v tomto roku celom – to vám zo srdca želá kolektív MŠ Mudrochova.

Soňa Pialová, učiteľka MŠ
Snímka: archív školy

ZUŠ: FRIVALDSKÉHO PRÍRODOVEDNÁ ILUSTRÁCIA 2022 FINIŠUJE

V posledný januárový týždeň sa na Základnej umeleckej škole v Rajci uskutoční vyhodnotenie celoslovenskej výtvarnej súťaže Frivaldského prírodovedná ilustrácia 2022.

FRIVALDSKÉHO
PRÍRODOVEDNÁ
ILUSTRÁCIA

Súťaž organizujeme v spolupráci s mestom Rajec. V súčasnosti finišujeme s prípravami na hodnotenie prác a s ich archiváciou. Sme veľmi príjemne prekvapení vysokým počtom prihlásených prác, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že sa jedná o prvý ročník. Hlavným cieľom a zámerom súťaže je podporiť u žiakov a študentov záujem o prírodovednú ilustráciu. Tento druh ilustrácie má na Slovensku hlbokú tradíciu a našim cieľom je povzbudiť mladú generáciu, aby sa v nej rozvíjala a napredovala. Zároveň chceme dať možnosť talentovaným tvorcom prezentovať svoje diela na celoštátnom fóre.

Súťaž je pomenovaná na počesť rajceckého rodáka Jána Frivaldského, významného prírodovedca európskeho formátu. V 19. storočí bol kustódom zoologických

Ján Frivaldský

Mesto Rajec a ZUŠ Rajec

vás pozývajú na výstavu výherných a najzaujímavejších prác 1. ročníka výtvarnej súťaže

FRIVALDSKÉHO
PRÍRODOVEDNÁ
ILUSTRÁCIA

budova Starej radnice
2. február - 1. marec 2023

zbierok Národného múzea v Budapešti a členom korešpondentom Uhorskej akadémie vied. Rovnako bol aj členom Kráľovskej uhorskej prírodovednej spoločnosti. Takmer každoročne podnikal výskumné cesty do rozličných krajov Uhorska. Venoval sa sústavnému a systematickému výskumu fauny, zberu materiálu a zveladovaniu

muzeálnych zbierkových fondov. Verejnosť si bude môcť pozrieť víťazné práce, ako aj výber najlepších výtvorov počas výstavy v priestoroch Mestskej radnice v Rajci od 2. februára do 1. marca 2023. Srdečne vás všetkých pozývame.

PaedDr. Marián Remenius,
riaditeľ ZUŠ Rajec
Snímka: archív školy

ZŠ LIPOVÁ: ČÁRY - MÁRY, V JANUÁRI SVET SA ZMENÍ NA BIELY... (M. VÁLEK)

Zatiaľ sa na biely nezmenil, ale možno sa predsa len dočkáme. Keď sa teda neradujeme zo snehu, tak nás tešia aktivity, ktorými žije naša škola na Lipovej ulici.

Ešte na chvíľu vráťme čas. Doznievajú v nás spomienky na voňavé kulinárstvo - na perníčky, ktoré si školáci sami upiekli a vlastnoručne vyzdobili. Ešte stále máme v hlavách filmové zážitky z príbehov, ktoré nás nenechali chladnými.

Niektorí školáci ukázali, čo v nich je, a tak v Behu 17. novembra Karolína Kupková (IX.A) získala 5. miesto. Skvelým zážitkom bol aj turnaj vo futbale na otočené bránky, ktorý sa konal v Lietavskej Lúčke a naši športovci získali 2. miesto.

Možno si pamätáte na novembrovú akciu mladých včelárov, ktorí sadili stromy pre včely. Zaujímavým pokračovaním tejto akcie bola výtvorná súťaž na tému Včely očami detí. Spomedzi mnohých prác ocenenie získali: Šimon Husár VIII.A, Richard Čako VIII.A, Timotej Martinka VIII.A, Šarlota Janíková III.B, Sabína Brezániová III.B, Karolína Žilíková III.B a Ema Dávidíková III.B.

Ale ak už hovoríme o realite dnešných dní, tak za zmienku rozhodne stoja výsledky školákov

v rôznych súťažiach, ktoré sa konali v prvom polroku.

Medzi úspešných riešiteľov v súťaži iBOBOR patrili - v kategórii BOBRÍK: Michal Slyško IV.A, Lukáš Balušik V.A, Natália Rolincová V.B, Michal Jasenovc V.C, Lilien Dávidíková V.C, Nina Tabačková V.B, Kamila Baroniaková V.A, Žofia Paučinová V.A, Emma Grofčíková V.B, Matúš Bajzath V.A. V kategórii BENJAMÍN: Nina Dubcová VI.C, Tomáš Herda VII.C, Martin Baláž VI.B, Matej Kadurik VII.C. V kategórii KADET: Marko Tepličanec VIII.A, Bibiána Dekanová IX.B, Filip Tinko IX.A, Adrián Mišo VIII.B, Adriana Kardošová VIII.B.

Za zmienku stojí aj krásne 5. miesto v okresnom kole technickej olympiády, ktoré získal Lukáš Jakubík zo VII. B.

V škole prebehlo veľa ďalších podujatí, zatiaľ na úrovni školských kôl. Čakáme na výsledky v okresných kolách. Predpokladáme, že budú, a potom sa s vami o ne radi podelíme.

Mgr. Jana Paulinyová
Snímka: archív školy

Sofia Pauková s titulom v Zlíne

V rámci prípravy na halové majstrovstvá Slovenska v kategórii mladších dorasteniek (U16), na ktoré si svojimi výkonmi naša hráčka Sofia Pauková vybojovala nomináciu, sa zúčastnila víkendového turnaja dorasteniek (U18) v Zlíne, ktorý sa konal v dňoch 7. a 8. januára 2023. Ako hosťujúca hráčka za TENIS SLOVÁCKO z.s. si zmerala sily s českou konkurenciou a celý turnaj vo dvojhre nakoniec vyhrala. Výsledky: 1K: BYE, 2K: 6:3, 6:2, 4F: scr, SF: 6:2, 6:1, F: 6:3, 6:1.

V najbližšom období by sa mala predstavíť na ďalších národných slovenských a českých turnajoch, na podujatí ITF kategórie J30 v Trnave a v rámci Tennis Europe Junior Tour (U16) v meste Siauliai v Litve. Gratulujeme k úspešnému vstupu do sezóny.

Text a snímka: TK Rajec

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti február 2023

Vlasta Kasperová – 91 rokov

Narodili sa

Richard Tkáčik – január

Opustili nás

Emília Růčková
1932 – 23.12.2022

Miroslav Veselý
1946 – 23.12.2022

Štefan Smatana
1933 – 7.1.2023

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo ich rodinných príslušníkov.

SPOMIENKA

*Aj keď čas letí ako voda
zabudnúť sa nedá.
Kto ťa mal rád a ťa poznal
ten nezabúda.*

Dňa 13. februára 2023 uplynie rok,
čo nás navždy opustila

JARMILA CAPKOVÁ
rod. ELOGOVÁ

z Rajca.

S láskou a úctou spomína priateľ Pavol,
krstná mama Marta a sesternice Zuzka
a Majka s rodinami.

PROSBA

Nemáte doma zaujímavé

**FOTOGRAFIE RAJCA,
REMESELNÍKOV, RAJČANKY,
TURBÍNY, HASIČOV...**

či niektorého

RAJECKÉHO RODÁKA?

**POMÔŽTE NÁM OBOHATIŤ
ZBIERKU MESTSKÉHO MÚZEA
V RAJCI**

Fotografie vám po zoskenovaní
vrátime alebo (ak nám ich darujete)
ich založíme do zbierok Mestského
múzea v Rajci.

MŠ OBR. MIERU: ZIMA, NEZIMA

**Brány našej MŠ sa po Vianociach opäť otvorili dokorán
a z tried sa ozýva detský smiech a veľká vrava.**

V zdraví sme sa zvitali po Novom roku, popriali sme si to najzdravšie – zdravie do ďalších dní a mesiacov, ktoré nás s detičkami čakajú.

Čo nám do týchto dní chýba je bohatá snehová nádielka a mráz, ktorý by vyštípal všetky detské líčka a zahnal choroby. Po iné roky sme sa o takomto čase vytešovali sánkovačkami vo farskej záhrade a na rajeckej Skotni. Snáď sa dočkáme snehových závejov a vytiahneme klzákы a odhŕňачe snehu. Kým nám Perinba zatrasie perinou, trávime čas vonku spoločnými prechádzkami ulicami Rajca. Deti s nadšením pozorujú zmeny v prírode počas tohto zimného obdobia. Keďže sa nám v minulých týždňoch vonku dvíhali teploty na ortuti teplomera, pozorovali sme, ako v záhradách začali pučať prvé jarné kvety – snežienky, primulky. Deti pozorovali púčky na konároch stromov a kríkov. Symbolickú snehovú perinu spozorovali na Dubovej a Ďurčanke. Bystré očka detí sledovali hladinu rieky Rajčianky a potoka Ďurčanka. Deti sa s radosťou podelili so starým pečivom s kačicami. Máme svoje obľúbené miesta, kde už kačice na nás čakajú a deti im vese-

lo hádzu staré pečivo a krmnú zmes. Nezabúdame ani na prikrmovanie vtáčikov v zime. V areáli našej MŠ máme niekoľko krmidiel, do ktorých deti s nadšením sypú zmes semiačok pre vtáky. Aj týmto spôsobom vedíme deti k citlivému prístupu k prírode a zvieratkám. Ani v tomto období nezabúdame na zdravý pohyb na čerstvom vzduchu. Radi sa hrávame na naháňačky, obľúbené pohybové hry, pokiaľ nám to počasie dovoľuje, hráme sa na školskom dvore florbal. Do našich priateľských zápasov sa aktívne zapájame všetci, dokonca aj učiteľky. Snažíme sa o osvojenie pravidiel pri hre – fair play. Aj v tomto období zaraďujeme turistické vychádzky, pripravujeme deťom ochutnávky ovocia, čím sa snažíme podporiť prísun vitamínov pre získanie imunity v tomto náročnom chrípkovom období.

Trávime spolu veľmi pekné chvíle, snažíme sa láskavým prístupom k deťom získať si ich dôveru a presvedčenie chodiť do MŠ s úsmevom a radosťou na tvári každý deň.

Katarína Nováková,
MŠ Obrancov mieru
Snímka: archív školy

MESTO RAJEC

DETSKÝ KARNEVAL

nedeľa

12.2.

2023

15.00

Pai a Pai

zábavné a hudobné
vystúpenie
nielen pre deti

KULTÚRNY
DOM
RAJEC

VSTUP
ZDARMA!

Počas podujatia budú zhotovované obrazové záznamy. Svoiou účasťou na podujatí súhlasíte s ich použitím pre vereiné šírenie na propagaáciu.

RAJECKÉ FAŠIANGY

18.2.2023

NÁMESTIE SNP

PROGRAM

12.00 | TRADIČNÁ ZABÍJAČKA

14.00 | FAŠIANGOVÝ SPRIEVOD

ULICAMI MESTA

16.00 | ĽUDOVÝ SÚBOR STUDNIČKY

Počas podujatia budú zhotovované obrazové záznamy. Svojou účasťou na podujatí súhlasíte s ich použitím pre verejné šírenie na propagáciu.